

Çek Cumhuriyeti Mimarlık Politikası

Çeviri: Arif Şentek

Çek Cumhuriyeti, AB Dönem Başkanlığı kapsamında 16-18 Nisan 2009 tarihlerinde Prag'da evsahipliği yaptığı Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu (EFAP) toplantısında önümüzdeki günlerde yasama sürecine girmesi planlanan mimarlık politikası metnini duyurdu. Çek Mimarlık Politikası metni, ulusal ve uluslararası ortamda kırsal ve kentsel çevrede kaliteye ilişkin belgelere referansla "eğitim ve öğretimde mimarlık bilincinin artırılması", "kamuda mimarlık hizmet temini yöntemleri" ve "kırsal ve kentsel çevrede nitelikli projelerin teşvik edilmesi" gibi konularda görüş ve öneriler sunuyor.

Politika metninin orijinaline ulaşmak için:
www.mo.org.tr/UIKDocs/czech.pdf

Vatandaşları için yaşam koşullarının kalitesini geliştirme amacını taşıyan

ÇEK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ,

- Çek Cumhuriyeti Anayasası'nın 7. maddesi,
- Temel Haklar ve Özgürlükler Şartı'nın 35. maddesi,
- 183/2006 sayılı Arazi Kullanım Planlaması ve Yapı Yasası,
- 360/1992 sayılı Tescilli Mimarların ve İnşaatlarda Görev Yapan Mühendis ve Teknisyenlerin Mesleklerini Uygulamaları Hakkında Yasa (değişikliklerle),
- 17/1992 sayılı Çevre Yasası (değişikliklerle),
- 114/1992 sayılı Tabiatın ve Peyzajın Korunması Yasası (değişikliklerle),
- 20/19887 sayılı Ulusal Mirasın Korunması Yasası (değişikliklerle),

hükümlerini göz önünde bulundurarak;

Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin Mesleki Yeterliliklerin Tanınması Hakkında 2005/36/EC sayılı Direktifi hükümlerini; AB Konseyi'nin Kentsel ve Kırsal Çevrede Mimari Kaliteye İlişkin 2001/C 73/04 sayılı kararını ve AB Konseyi'nin Mimarlık ve Kültürün Sürdürülebilir Kalkınmaya Katkısına İlişkin 2008/C 319/05 sayılı kararını temel alarak;

Çek Cumhuriyeti'nin kabul ettiği ve dolayısıyla gereklerini eksiksiz yerine getirme taahhüdünde bulunduğu diğer uluslararası anlaşmaları dikkate alarak;

MEVCUT KOŞULLAR İÇİNDE,

Çek Cumhuriyeti'nde mekânsal yapının mimarlık, peyzaj ve kırsal/kentsel çevredeki doğa parçaları tarafından ortaklaşa oluşturulduğunun,

Kentsel ve kırsal alanlardaki çevre kalitesinin, kentsel planlamayı da içeren mimarlığın kalitesi ile belirlendiğinin,

Kentsel planlama ve peyzaj düzenlemeleri dâhil olmak üzere, mimari kalitenin ülkemizdeki kültür ve uygarlık düzeyinin ilk bakışta algılanan temel göstergesi olduğunun,

Mimari kalitenin, her yurttaşın düşünce ve davranışlarını belirgin bir şekilde ve süreklilik içinde etkilediği, bu etkileşimin aynı zamanda insan ilişkilerinin bütün alanlarında, özellikle toplumsal ve ekonomik alanlarda bütün toplumu kapsadığının,

Mimari kalitenin, dünya topluluğunun ülkemizi nasıl algıladığı konusunda temel bir etken olduğu ve dolayısıyla küreselleşen dünyada ekonomik ve toplumsal varlığımızın koşullarını doğrudan belirlediğinin,

Mimari kalitenin, yerleşmelerdeki çevresel kaliteyi gözetken, peyzaj ve doğa koşullarını etkileyen, sürdürülebilir, ekonomik ve uyumlu gelişmenin belirgin bir aracı olduğunun,

Mimari kalitenin, yurttaşların yaratıcı potansiyellerini ortaya çıkardığı ve bugünün kuşaklarından yarının kuşaklarına aktarılacak özgün bir etik ve estetik miras yarattığının,

Mimari yaratıcılığın, tüm toplumsal alanlarla ilişkili, entelektüel, ekonomik, kültürel, sanatsal ve mesleki bir etkinlik bütünü olduğunun,

Sistematiik mimari yaratıcılığın, topluma verilen ve kendine özgü ekonomik ve kültürel özellikleri bulunan bir mesleki hizmet olduğunun,

Mimari yaratıcılık için iyi düzenlenmiş koşulların, kalkınmanın estetik ve ekonomik kalitesi üzerinde pozitif etkileri olduğu ve dolayısıyla tüm ekonomiyi olumlu yönden etkilediğinin,

Mimari yarışmaların, kamu kesiminde mimarlık ve kent planlaması projelerinin elde edilmesinde son derece şeffaf, kaliteyi vurgulayan ve aynı zamanda ekonomik bir yöntem olduğunun,

BİLİNCİNDE OLARAK,

Eğitim ve Öğretim Alanlarında:

1. Kent planlamasını da içeren mimarlık etkinlikleri ile kültürel peyzaj değerleri arasında uyum sağlanması, sürdürülebilir bir çevrenin ve mimarlığın üretilmesi ve okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve diğer eğitim programlarında bunların kavratılması üzerine odaklanmış mimarlık ve kentsel planlama konularının desteklenmesi yoluyla;
2. Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve diğer eğitim programlarında, çağdaş mimarlık ürünleri ile mimari mirasın korunması arasında denge ve uyumun gözetilmesine ilişkin konuların desteklenmesiyle,
3. Üniversitelerde ve benzeri eğitim kurumlarında, özellikle mimarlığa yönelik fakültelerde, kent planlaması, mimarlık ve peyzaj yönetiminde mesleki eğitim, bilim ve araştırma alanlarında çok daha etkili devlet desteği sağlayacak bir modelin kurulması yoluyla,
4. Kent planlaması, mimarlık ve peyzaj yönetimi alanlarında etkinlik gösteren kamusal ve özel kuruluşlar ile mimarlık eğitimi veren kurumlar ve mesleki kuruluşları arasında işbirliğinin desteklenmesinin yanı sıra, kent planlaması ve mimarlık alanında karar verme sürecinde yer alan devlet ve yerel yönetim görevlilerine yönelik mesleki eğitim sistemlerinin geliştirilmesine verilecek destekle,
5. Mimarlar, kent plancıları ve peyzaj mimarlarının meslek içi sürekli eğitimlerine ilişkin bir sistemin, meslek örgütleri ve mimarlık eğitimi veren kuruluşlar arasında işbirliği içinde geliştirilmesi için uygun koşulların oluşturulmasına sağlanacak destek yoluyla,

6. Mimarlık eğitimi veren kurumların mümkün olduğu kadar yaygın, kamuya açık programlar uygulamalarına sağlanacak teşviklerle,

7. Mimarlık eğitimi veren kurumların kamuya açık meslek içi sürekli eğitim programları uygulamasına sağlanacak teşviklerle,

Kamusal Gelişim Alanında:

1. İnşaatlarda sürdürülebilir, ekonomik ve aynı zamanda kaliteyi gözeten kentsel ve mimari çözümleri tercih ederek ve özellikle kamu ihale süreçlerinde bu özellikleri gözeterek koşulları ve değerlendirme kriterlerini etkin kılarak,

2. Kamusal ödenekler veya AB fonlarının kullanımı için aranan şartlara, kamu veya özel sektör inşaatlarının yürütülmesinde sürdürülebilir, ekonomik ve aynı zamanda kaliteyi gözeterek kentsel ve mimari çözümleri tercih eden koşul ve hükümleri yerleştirerek,

3. Kamuda mimarlık ve kentsel planlama projelerinin elde edilmesinde veya “kamu-özel ortaklıkları” kapsamında yapılan ihalelerde şeffaf, kaliteyi vurgulayan ve ekonomik bir yöntem olan mimari yarışmaların düzenlenmesini tercih ederek,

4. Kentsel ve kırsal çevrenin kalitesi, mimarlık, kentsel planlama ve peyzaj konularında hazırlanan yasalar, yönetmelikler ve yöntemsel kılavuzların etkinliğini sağlamaya odaklanmak yoluyla, mimari, kentsel, doğal ve peyzaja ilişkin mirasın zenginliğini ve çeşitliliğini koruyarak ve aynı zamanda kentsel çevre ve mimarlığın canlı karakterini ve gelişimini sürdürerek,

5. Kamu yönetiminde görev alan bütün yetkilileri kamu ihale sürecinde veya “kamu-özel ortaklığı” projelerinin elde edilmesinde sürdürülebilir, ekonomik ve aynı zamanda kaliteyi gözeterek kentsel ve mimari çözümleri tercih etmek ve özellikle mimari yarışmaların sonuçlarını dikkate almak konusunda teşvik ederek,

6. Kamu yönetiminde görev alan bütün yetkilileri, kentsel ve kırsal çevrelere ilişkin mimarlık, kent planlaması ve peyzaj konularında kaliteyi etkileyen kararları verirken, deneyimli uzmanların görüşlerini dikkate almaya teşvik ederek,

7. Kamu yönetiminde görev alan yetkilileri, kentsel ve kırsal çevrenin kalitesi, mimarlık, kentsel planlama ve peyzaj konularında hazırlanan yasalar, yönetmelikler ve yöntemsel kılavuzların etkinliğini sağlamak konusunda teşvik etmek; böylece mimari, kentsel, doğal ve peyzaja ilişkin mirasın zenginliği ve çeşitliliğinin gelecek nesiller için korunmasını; kentsel çevre ve mimarlığın canlı karakteri ve gelişiminin sürmesini garanti altına almak;

Kentsel ve Kırsal Çevrelerde Mimarlık Kalitesinin Genel Olarak Desteklenmesi Konusunda:

1. Kültür ve kültürel değerlerin yönetimini, çevrenin zenginlik ve çeşitliliğini geliştiren ve destekleyen programlar kapsamında mimarlığa aktif destek ve teşvikler sağlayarak,

2. Mimari mirasın korunması ve bu mirasın yenilenmesi için sağlanacak finansman katkıları konusunda devletin yapacaklarını açıkça belirleyerek,

3. Çek Mimarlık Merkezi'nin kurulması ve etkinliklerini yürütmesini destekleyerek,

4. Ulusal Mimarlık Politikası'na ilişkin programı, özellikle arazi kullanım planlaması ve yapılaşmada karar verme sürecinde yürürlüğe koyarak ve geliştirerek,

5. Kamu yönetimindeki tüm yetkilileri, kendi ilgi alanlarında geliştirilen örnek kentsel ve mimari çözümleri takdir etme ve ön plana çıkarma konusunda teşvik ederek,

6. Kamu yönetimindeki tüm yetkilileri kentlerin, köylerin ve bu alanlardaki peyzajın ve doğal çevrenin mimari ve kentsel kalitesini desteklemek ve geliştirmek konusunda teşvik ederek ve mimarlık alanında etkinlik gösteren meslek kuruluşları, yerel müzeler ve galerilerle işbirliği içine girmelerini sağlayarak,

Kentsel ve kırsal çevrede kent planlaması da dâhil olmak üzere, kaliteli mimarlığın geliştirilmesini desteklemeyi,

Daha kaliteli bir yaşam için kent planlaması da dâhil olmak üzere, kamuoyunda mimarlığın önemine ilişkin farkındalığı artırmayı,

TAAHHÜT EDER.